

بسمه تعالی

جلسه دفاعیه از رساله دکتری آقای محمد لطفی با عنوان " بررسی ابعاد و ماهیت تحریم اقتصادی ایران در محیط بین المللی و طراحی الگوی مقابله با آن " در ساعت ۱۵۰۰ مورخه ۱۳۹۲/۹/۱۶ در سالن دفاعیه دانشکده مدیریت دانشگاه عالی دفاع ملی برگزار گردید.

در این جلسه جناب آقای دکتر محمد نهبوندیان به عنوان استاد راهنما و دکتر ابراهیم متقی و دکتر علی رجب زاده ، به عنوان اساتید مشاور و دکتر سیف ، دکتر خوش چهره و دکتر آل اسحق به عنوان اساتید داور حضور داشتند.

این تحقیق با اشاره به پشت سر گذاردن بیش از سه دهه از پیروزی انقلاب اسلامی که اکثر آن در معرض تحریمهای اقتصادی سپری شده و در سالهای اخیر نیز با مقاومت مردم کشورمان در پافشاری بر حقوق هسته ای خود این تحریمها تشدید گردیده است به منظور ، طراحی الگوی مقابله با تحریم های اقتصادی ایران مورد انگاشت واقع شده است.

رویکرد تحریم با شروع انقلاب اسلامی ایران و پس از تسخیر لانه جاسوسی امریکا در سال ۱۹۷۹ ، در مورد کشورمان آغاز شده و تا کنون ادامه دارد. ایران همواره در برابر این تحریم ها به رویکرد مقاومت و در مقاطعی به بهره گیری از راهکارهای توافقی به همراه مقاومت تاکید داشته و هیچگاه تسلیم اینگونه فشارها نگردیده است.

به منظور تحلیل علمی این رویکرد بین المللی این پژوهش که از نوع موردی - زمینه ای و کاربردی - توسعه ای می باشد ، و همچنین روش تحقیق آن نیز اکتشافی می باشد ، الگوی مقابله با تحریم را ترسیم نموده است.

در این تحقیق محقق به این سوال اصلی که "ابعاد و ماهیت تحریم اقتصادی ایران در محیط بین المللی چیست ؟ و الگوی مناسب جهت مقابله با آن کدام است ؟ " پاسخ میدهد..

در این تحقیق ، فرضیاتی در زمینه های اهداف اعمال تحریمهای اقتصادی علیه جمهوری اسلامی ایران ، مولفه های موثر بر تحریم اقتصادی ایران ، هزینه های تجاری وارد شده به کشور به سبب تحریم های اقتصادی ، اثر بخشی کنونی سیاست های تحریم شکنی کشور و راهکارهای پیشنهادی تحریم شکنی مطرح شده و مورد آزمون قرار می گیرد. همچنین مولفه هایی مانند نوع ، شدت ، زمان ، اثر بخشی ، بازیگران ، هزینه ها ، اصول حقوقی و اخلاقی ، هنجارهای بین المللی و پیامدهای تحریم اقتصادی ایران مد نظر قرار گرفته است.

در این تحقیق ابعاد و ماهیت تحریمهای اقتصادی ، مدلها و تئوریهای موجود در ادبیات ، مطالعات موردی و بررسی علل و پیامد های تحریم اقتصادی ایران مورد توجه واقع شده است .

این پژوهش هم به اهداف تحریم های مورد نظر اشاره دارد و هم مولفه های موثر بر تحریمها را به همراه پیامد های مثبت و منفی آن در بخشهای مختلف اقتصادی و هزینه های وارد بر آن را به تفکیک مورد کنکاش قرار می دهد و نهایتا با شناسایی ابعاد و ماهیت موضوعی تحریم های وارده ، به گزینش راه کارهای مقابله و طراحی الگو اهتمام می نماید.

این پژوهش با توجه به ماتریس اثر بخشی تحریم، به خوبی نتایج اعمال تحریم های ایران را محک زده و در این چارچوب، تحریمهای وارده را موثر میدانند. همچنین در سیر کلی تحریم های اعمال شده، به منظور توجیه این رفتار بین المللی همواره به علل مرتبط و غیر مرتبط با امنیت بین المللی اشاره شده است.

محقق به خوبی در یافته های تحقیق خود، نشان می دهد که مهمترین اهداف مورد نظر از تحریمهای اقتصادی ایران، منزوی کردن ایران در منطقه و محیط های بین المللی و وارد کردن آسیب به اقتصاد ایران و کاهش رفاه عمومی در جامعه بوده است. این رهیافت نشان می دهد که در پس اعمال تحریمهای اقتصادی علیه ایران، اهداف بالاتری به غیر از عدم دسترسی به فناوری هسته ای نهفته است که در نوع خود بسیار زیانبارتر بوده و موجودیت کشور را مورد تهاجم قرار داده است.

در حوزه هزینه های تحریم نیز، با تبیین ۱۲ نوع از هزینه های تجاری، میانگین افزایش هزینه ها نسبت به زمان قبل از تشدید تحریمها در بخش های مختلف اقتصادی در حوزه های تولید و صادرات آنان مورد توجه قرار گرفته است.

محقق با احصاء مولفه های موثر در تحریم اقتصادی ایران و رفتار بازیگران تحریم، الگویی ترسیم نموده که ضمن ملاحظه کنش و واکنش موضوعی، به ارائه ۲۶ راهکار مقابله در ۴ جهت گیری راهبردی، به شرح ذیل اهتمام می نماید:

- ۱- بهره گیری حد اکثری از ظرفیت های اقتصاد ملی
- ۲- بهره گیری از ابزارهای اقتضایی و نوآورانه تحریم شکنی
- ۳- بهره گیری از ظرفیت های منطقه ای و بین المللی
- ۴- بهره گیری از دیپلماسی فعال تجاری و عمومی در ۳ سطح ملی، منطقه ای و بین المللی

در این تحقیق به خوبی نشان داده شده است که با اتخاذ رویکرد های تحریم شکنی مناسب، همراه با پیامدهای مثبت ناشی از تحریم، در نوع خود می توان شدت تحریم را کم اثر جلوه داد و تحریم کنندگان را به مذاکره ترغیب نمود.

واضح و روشن است که نتایج چنین مطالعه گسترده ای می تواند به مدیریت کلان کشور در حوزه های امنیت اقتصادی جهت تصمیم گیری و سیاست گذاری بهتر و مقابله با فشارهای خارجی و همچنین ایمن سازی سیستم اقتصادی و سیاسی کشور مساعدت نماید.

باشد که این تحقیق به عنوان یک اثر ماندگار منشاء خدمات و فواید شایسته ای قرار گیرد. انشاء...